
REZUMATE CONFERINȚĂ ȘCOALA DOCTORALĂ DE ARTE VIZUALE UNAGE IAȘI

Tema conferinței Școlii Doctorale de Arte Vizuale:

***Cum acționează imaginile și obiectele?
Potențialități și virtualități ale cercetărilor prin și despre artă***

11-12 decembrie 2025

Facultatea de Arte Vizuale și Design, Corp A

Str. Sărărie 189, Iași

Moderatori:

Asist. univ. drd. Lorena Marciuc

Drd. Radu Neacșu

ZIUA 1 — 11 decembrie 2025

10:00 – 17:10

Sala A.0.1 și Microsoft Teams

1. Prof. univ. dr. Matei Bejenaru — UNAGE IAȘI

Cercetări asupra structurii și vocabularului limbajului de film experimental

Prezentarea va analiza proiectele personale artistice recente asupra filmului experimental din perspectiva arheologiei mediale. Durata, intervalul, construcția și deconstrucția mișcării, montajul creativ și experiența temporală sunt elementele ce au stat la baza realizării filmelor și proiecțiilor din ultimii ani care, folosind referințe istorice, vehiculează idei și concepte contemporane precum intermedialitatea, materialitatea mediului și psihologia abisului. Vor fi prezentate și formulele de prezentare în context artistic a proiectelor de film și diapozitive cu interes pe analiza dispozitivului filmic.

2. Drd. Cristiana Ursache — UNAGE IAȘI

Coord.: prof. univ. dr. Cristian Nae

Agentivitatea imaginii între pop, politică și neo-materialism prin practici curatoriale cu funcție istoriografică

Acest articol se configurează în jurul modului în care imaginile pop, obiectele de consum și estetica mediatică a anilor '60–'80 continuă să producă efecte în prezent, configurând relații fluide între memorie și materialitate. În acest cadru, practicile curatoriale devin instrumente de lectură critică, capabile să rearanjeze arhive vizuale și să reactiveze tensiuni politice, afective sau culturale latente. Dincolo de statutul lor reprezentational, imaginile funcționează ca entități dinamice, capabile să reorienteze privirea, să reconfigureze discursuri și să producă noi moduri de percepție. Hibridizările dintre modă și artă, obiectele supradimensionate și elementele preluate din publicitate sau mass-media compun un câmp vizual în care esteticul, politicul și comercialul se rearticulează, dezvăluind forme specifice de agentivitate a imaginii. Această logică este pusă în scenă într-un mod exemplar prin strategii curatoriale istoriografice în cadrul expoziției retrospective ce reprezintă studiul de caz al cercetării de față: „Dalila Puzzovio” de la Museo de Arte Moderno din Buenos Aires (2025).

Keywords: estetica pop, neo-materialism, istoriografie vizuală, practici curatoriale, expoziție retrospectivă.

Biografie: (n.1999) este curator în Iași, România. A absolvit studiile de licență și master în teorii și practici în artele vizuale la Universitatea de Arte „George Enescu” Iași, iar din 2023 defășoară o cercetare doctorală despre practicile curatoriale din România din anii 2000 până în prezent, în cadrul aceleiași universități. Din anul 2022 este curator la Galeria Artep. A avut rolul de mediator cultural la Pavilionul României, Ediția 59 a Bienalei de la Veneția, a coordonat programul de mediere culturală la Garrison Chapel Londra la expoziția artistului Ștefan Câlția iar în 2024 a colaborat cu Listval Gallery din Islanda. În 2024 a fost selectată pentru o rezidență de cercetare organizată de AGA în parteneriat cu HKW în Berlin iar în 2025 a beneficiat de o bursă de cercetare la Universitatea San Martin din Buenos Aires, Argentina.

3. Diana Savu (Roman) — UNARTE

Coord: prof. univ. dr. Ruxandra Demetrescu

Imagini în rețea, obiecte algoritmice și agentivitate digitală

În era post-internet, imaginile tradiționale stau deja în umbra vizualului born-digital, ale cărui ipostaze nu se mai limitează doar la statutul de reprezentări, ci se comportă, de cele mai multe ori, ca elemente active într-un sistem complex de platforme, algoritmi și practici sociale. Observând modul în care imaginile circulă astăzi (cum sunt redistribuite, recontextualizate sau absorbite în fluxuri), devine clar că acestea nu mai pot fi tratate doar ca obiecte pasive, ci ca participanți reali în rețele vizuale dinamice.

O parte importantă din cercetarea mea urmărește aceste transformări în mod aplicat. În curatoriatul pe care criticul de artă american Jerry Saltz îl derulează pe contul său de „Instagram”, de pildă, imaginea devine un instrument pentru dialogul critic cu publicul, iar reacțiile utilizatorilor schimbă direcția interpretării. Pe de altă parte, pe platforme precum „Artsy” sau „Artport”, imaginile capătă vizibilitate în funcție de interacțiunea dintre criteriile curatoriale și algoritmi platformei, ceea ce produce o formă specifică de agentivitate („agency”) tehnologică. Imaginile de pe „TikTok”, în schimb, se remodelează permanent prin ritm și performativitate: un video scurt poate genera lanțuri întregi de reinterpretări, ceea ce pune în discuție chiar ideea de autor unic. Modelul *lumbung* de la Documenta 15, deși nu exclusiv digital, exemplifică un alt mod de existență a imaginii - ca resursă colectivă, care se acumulează și se transformă în cadrul unei comunități. În toate aceste situații, imaginile acționează, influențează, participă la generarea unor micro-ideologii vizuale și transformă modul în care publicul percepe și înțelege arta.

În acest sens, propun să eludăm caracterul static al imaginilor și să le privim ca entități cu potențial afectiv și social, producând efecte și contribuind la reconfigurarea câmpului artistic contemporan.

Cuvinte-cheie: post-internet, curatoriat digital, agentivitate vizuală, neo-materialism, born-digital, micro-ideologii vizuale

Biografie: Diana Eliza Savu Roman este curator, istoric de artă și lector universitar doctorand la Universitatea Națională de Arte din București. Activă în domeniul artelor vizuale de peste două decenii, și-a început cariera la Muzeul Național de Artă al României, iar din 1995 a curatoriat numeroase expoziții în România și internațional, colaborând cu muzee, galerii și instituții culturale din Europa și Asia.

Între 2018 și 2022 a condus ARTZ Gallery în Shanghai, unde a dezvoltat proiecte de artă contemporană și a predat Istoria Artei în cadrul unui program CIEE pentru Pennsylvania State University. A publicat articole, cronici și texte critice în reviste de profil, cataloage și platforme internaționale, acoperind teme precum arta contemporană, curatoriatul digital și relația dintre tehnologie și cultură vizuală.

În prezent, cercetarea sa doctorală investighează curatoriatul pe Internet, agentivitatea imaginii digitale și noile forme de mediere culturală în era post-internet.

4. STEFANIA CIOBANU — Universitatea de Vest Timișoara

Coord.: prof. univ. dr. Cristian Sida

Ce face imaginea după ce nu o mai vezi: remanență și formarea experienței vizuale.

Imaginea remanentă evidențiază caracterul procesual al percepției vizuale. Persistența care apare după dispariția stimulului arată că percepția funcționează prin etape succesive de integrare a informației luminoase, iar rezultatul vizibil se formează prin acumulare și ajustare continuă. În contextul actual, marcat de expunere intensă la surse artificiale și variații luminoase rapide, remanența devine un element relevant pentru înțelegerea modului în care

sistemul vizual gestionează fluxuri de stimuli instabili. Obiectele au un rol activ în acest proces prin modul în care reflectă, absorb sau distribuie lumina, prin structura lor materială și prin intensitatea cromatică pe care o introduc în câmpul perceptiv. Interacțiunea dintre privire și aceste proprietăți determină reacții inițiale rapide, care influențează orientarea atenției și organizarea ulterioară a informației vizuale. Imaginea remanentă oferă un cadru pentru analizarea acestor reacții, deoarece relevă modul în care efectele vizuale persistă și se transformă în absența stimulului. Această abordare permite investigarea percepției ca proces extins, în care remanența vizuală, materialitatea obiectelor și condițiile de iluminare contribuie la configurarea experienței vizuale. Fenomenul oferă, astfel, un instrument teoretic pentru studierea relației dintre corp, mediu vizual și mecanismele prin care se constituie sensibilitatea perceptivă în contextul contemporan.

Biografie: Ștefania Ciobanu este artist vizual și doctorandă în cadrul Școlii Doctorale de Arte Vizuale, Facultatea de Arte și Design, Universitatea de Vest din Timișoara. Deține o diplomă de licență și un master în Arte Vizuale, obținute la Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași. Cercetarea ei se concentrează asupra esteticii persistenței și imaginii remanente în cultura vizuală contemporană, cu un interes special pentru percepție, temporalitate și afect. A participat la programul de mobilitate Erasmus în cadrul proiectului european PROINVENT, desfășurat la Veneția, Italia (2022), și la Borovets, Bulgaria (2024), implicându-se în activități de cercetare axate pe spațiul vizual și relația dintre mediu și percepție.

5. IOANA ROȘU — UNAGE Iași

Coord.: prof. univ. dr. Cristian Nae

Reconfigurarea locurilor memoriei. Intervenții artistice temporare în spațiul urban al României postdecembriste

Lucrarea propusă se axează asupra modului în care peisajul artistic și cultural al României postdecembriste s-a raportat la vestigiile urbane fizice ale regimului comunist, făcând referire la o serie de amplasamente și monumente ale căror semnificații istorice, ideologice și afective sunt relevante pentru trecutul recent. De-a lungul ultimelor trei decenii și jumătate, cadrele politice și sociale ale memoriei raportate la perioada comunistă descriu atitudini care variază de la uitare, la comemorarea victimelor și a rezilienței, și chiar până la nostalgie, acestea fiind reflectate și explorate prin diverse intervenții artistice temporare situate în spații publice urbane. De asemenea, gândirea și practicile artistice contemporane au avut în vedere și au analizat posibilitatea interpretării multistratificate a acestui trecut, interogând simultan și mediul socio-politic al României, conturat după anul 1989. Astfel de inițiative acționează ca mediatori între comunitate, spațiul public și natura plurală a memoriei, incluzând în structura lor și noțiunea de „memorie critică,” pe care sociologul Mihai S. Rusu o consideră ca putând fi înscrisă în peisajele urbane. Așadar, prin reconfigurarea temporară a anumitor locuri ale memoriei și prin interogarea narațiunilor istorice consacrate, apelând la o serie de inițiative de natură participativă și dialogică, aceste proiecte propun o abordare autoreflexivă, incluzivă și multistratificată a trecutului recent.

Biografie: În prezent este student-doctorand în Domeniul Arte Vizuale, la Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași. A absolvit studii de master Teorii și practici în artele vizuale la Facultatea de Arte Vizuale și Design, în cadrul aceleiași universități (2023). A susținut prezentări la Conferința Internațională a Școlilor Doctorale din Universitatea Națională de Arte „George Enescu” (2023, 2024), și la Conferința Internațională a Doctoranzilor din Domeniul Arte Vizuale „Simpozion”, organizată de Școala Doctorală de Arte a Universității de Vest din Timișoara (2024, 2025).

6. GEORGIANA TRIPON — UAD Cluj-Napoca

Coord.: lector univ. dr. habil. Georgeta-Olimpia Bera

Imagine și corp: reconfigurarea memoriei prin transfer fotografic pe ceramic

Articolul de față investighează modul în care fotografiile vechi transferate pe un corp ceramic acționează asupra memoriei. Pornind de la distincția bergsoniană dintre memoria-habit și memoria pură, se urmărește modul prin care tehnica transferului fotografic devine un proces de întrupare a memoriei. Fotografia funcționează ca un operator al memoriei pure, care însă, interacționând cu materialul ceramic, își modifică radical statutul. Ceramica reintroduce dimensiunea corporală a memoriei, asociată memoriei-habit, ancorând astfel imaginea într-o materialitate ce poate fi transmisă. Astfel, obiectul artistic nu doar reprezintă memoria, ci o reactivează, o transmite și o fixează în materie. Se vor prezenta pașii tehnicii de transfer fotografic pe ceramică utilizați în cadrul acestei cercetări, incluzând: pregătirea suportului ceramic, selecția și tratamentul fotografiei, aplicarea și fixarea imaginii pe materialul ceramic, precum și eventualele intervenții ulterioare pentru consolidarea rezistenței și esteticii obiectului. Prin tehnica transferului fotografic, cercetarea propune o reconsiderare a modului în care memoria poate fi fixată, reactualizată și comunicată, punând accent pe relația dintre imagine, material și corpul perceput.

Cuvinte cheie: memorie, bergsoniană, transfer fotografic, memoria-habit, memoria pură.

Biografie: Mă numesc Tripon Giorgiana și lucrez cu instalație, fotografie, ceramică și sticlă, explorând teme precum memoria, identitatea, fragilitatea și conservarea afectivă. Am absolvit studiile de licență și master la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca, unde sunt în prezent doctorandă în anul I. Practica mea artistică se dezvoltă în jurul transferului fotografic pe ceramică și al realizării de obiecte simbol din sticlă, prin care investighez felul în care memoria afectivă poate fi fixată, conservată și reactivată prin material. Lucrările mele propun o formă de arhivare emoțională, în care imaginea, obiectul și fragilitatea devin mecanisme de reconstituire a unor legături personale și colective.

7. Prof. habil. Bogdan Iacob — UAD Cluj

Anything goes sau nothing matters? Artă recentă și iluziile diversității

Numim artă în regim dominant transgresiv arta de factură avangardistă și neo-avangardistă realizată în arealul civilizației vestice în perioada cuprinsă aproximativ între 1880 și 1980. Numim artă în regim cantitativ producția artistică dominantă în același areal civilizațional în perioada de la 1980 până în contemporaneitatea strictă. Dacă prima a produs o explozie de diversitate în sistemul artei, cea de-a doua a extins acest câmp al diversității până la, pe de o parte, a pune radical sub semnul întrebării posibilitatea abordării axiologice a artei și pe de altă parte a aplatiza peisajul diversității, astfel punând radical sub semnul întrebării însăși posibilitatea diferenței relevante. Prezentarea de față va încerca o rapidă și fragmentară cartografiere a câmpului artei cantitative / contemporane, ca fiind caracterizat concomitent de diversitate extremă și uniformizare ubicuă.

8. Műberra BÜLBÜL — UNAGE Iași

Coord.: prof. univ. dr. Cătălin Gheorghe

Imagining the Fourth Dimension: Geometry and Visual Clarity in Metaverse Games

This research begins by providing examples of the golden ratio, which forms geometry, to better understand it and highlight its importance. Geometry, which enables us to understand the world and perceive objects, has become a cornerstone in various branches of mathematics, physics, and art. With the transition from two-dimensional to three-dimensional computer technology, virtual reality (VR) and game design have evolved, and video game graphics have become entirely related to geometry. The "polygon mesh" (polygonal mesh), consisting of vertices, edges, and surfaces that make up a three-dimensional object, forms the basis of computer graphics and 3D modeling. The metaverse, created as an alternative to the real world, addresses our biological limitation of seeing only three dimensions, while the ability to see four dimensions challenges our imagination and allows us to explain space through geometry. The metaverse is the most promising tool for utilizing new geometric understanding. While geometry helps us understand the mechanisms that create our perception of space, the metaverse allows for the rapid manipulation of high dimensionality into a visual clarity that opens the door to new insights. In metaverse games, distance, movement, action, and dynamics are defined through geometry. 4D games like Miegakure have allowed players to navigate in a higher dimension by 3D slices of 4D objects. In these games, the 3D plane is divided into slices, and stepping into a different slice opens a new world. By analyzing applications that transform geometric entities into digital and physical entities, the study explores questions such as whether we can explain space through geometry through metaverse games through literature research.

Keywords: Geometry, golden ratio, graphic design, virtual reality (VR), four dimensional (4D)

Biography: Born in Istanbul/Turkey. Graduated from Fine Arts Education of Marmara University. Completed Master and Phd in Graphic Design in İstanbul. She completed post doctoral research on Croatian Printmaking and compared with European Graphic Designs in Fine Arts Academy of Zagreb University in Croatia (2023-24). Bülbül is a visual artist, designer and teacher. Expert of graphic art at Ministry of National Education in Istanbul. Participated in many international symposiums, fairs, biennial, workshops and exhibitions. Has few solo exhibition, published many articles and written two books. Müberra Bülbül is currently in the second year of her PhD at ‘George Enescu’ University of National Art. Thesis topic is "The Impact Of Metaverse Technology On Game Design And Its Contribution To Graphic Arts." Coordinator: Prof. Dr. Gheorghe CATALIN

9. RINALDI OANA — UNARTE

Coord.: lector. univ. dr. habil. Cornel-Florin Moraru

Redefinirea frumuseții în era inteligenței artificiale. De la obiect estetic la imagine-agent

Lucrarea propune o analiză a modului în care inteligența artificială transformă radical criteriile estetice tradiționale și statutul imaginii artistice, mutând accentul de la opera ca obiect finit la imaginea ca proces activ, generator de sens. Pornind de la destrămarea „aurei” în epoca reproductibilității tehnice și de la evoluția artei digitale și generative, cercetarea investighează modul în care imaginile generate algoritmic dobândesc o funcție activă în configurarea estetică, culturală și simbolică.

În acest context, frumusețea nu mai este definită exclusiv prin armonie, proporție sau intenție creatoare, ci prin emergența unor forme vizuale produse prin procese autonome de calcul, în rețele de date și interacțiuni om-mașină. Imaginea nu mai este doar un obiect al contemplației, ci devine o entitate activă într-un sistem de relații tehnologice, sociale și afective, capabil să influențeze gustul publicului, logica selecției vizuale și dinamica pieței de artă.

Lucrarea discută statutul artistului ca regizor al procesului algoritmic, problema originalității și a emoției estetice în raport cu producția automată, precum și modul în care algoritmi participă la redefinirea sensibilității vizuale contemporane. Prin această abordare, comunicarea se înscrie în problematica agenției imaginilor și a obiectelor în mediul digital, propunând o perspectivă critică asupra modului în care frumusețea devine un proces activ, generativ și relațional, nu o simplă proprietate formală a obiectului artistic.

Biografie: Oana (Rinaldi) Unciuleanu este doctorandă în domeniul Artelor Vizuale, în cadrul Universității Naționale de Arte din București, cu tema de cercetare „Explorarea filosofiei artei în era inteligenței artificiale. O analiză a esteticii contemporane”, sub coordonarea lect. univ. dr. habil. Cornel-Florin Moraru. Activitatea sa teoretică se concentrează pe estetica digitală, arta generativă, inteligența artificială în creația artistică și transformarea criteriilor estetice contemporane. Interesele de cercetare vizează relația dintre tehnologie, imagine, emoție estetică și redefinirea autorului în contextul noilor medii. Este interesată de implicațiile culturale, filosofice și vizuale ale artei produse prin algoritmi și sisteme interactive.

10. FLOREA DELIA CASIANA — UAIC Iași

Coord.: prof. univ. dr. Alexandru Ioan Tofan

Întâlnirea estetică în era digitală: între prezență, mediere și reconfigurarea experienței culturale

Tema cercetează posibilitatea de a dezvolta un cadru fenomenologic pentru înțelegerea modului în care tehnologiile imersive redefinesc condițiile estetice ale apariției. Ceea ce propun reprezintă o extindere a fenomenologiei întâlnirii, tema centrală a cercetării mele doctorale. Pornind de la un fundament fenomenologic al prezenței, alterității și vulnerabilității, voi încerca să argumentez ideea că tehnologia nu poate substitui experiența întâlnirii cu opera, dar o poate reconstitui într-o ecologie vizuală complexă, în care percepția devine distribuită între corp, interfață și algoritm. Transformările produse de medierea digitală sunt analizate printr-un triplu cadru teoretic: fenomenologia apariției (Husserl, Merleau-Ponty, Marion), filosofia tehnologiei (Simondon, Ihde, Stiegler) și hermeneutica vizibilului (Han, Flusser, Gumbrecht). Conceptul de prezență în expansiune permite descrierea unor spații hibride în care vizibilul este stratificat, iar temporalitatea este modulată algoritmic. Analizele dedicate Rothko Chapel și Infinity Rooms subliniază modul în care medierea digitală creează noi regimuri ale saturației și pluralității perceptive, schimbând ritmurile întâlnirii. Concluzia cercetării marchează necesitatea unei etici a atenției și a unei hermeneutici a imaginilor digitale, indispensabile interpretării fenomenelor estetice emergente în tehnocultură. Concepte cheie: fenomenologie digitală, întâlnire estetică, prezență în expansiune, experiență imersivă, interfață și corporalitate, hermeneutica imaginii digitale, ecologie vizuală, experiență artistică mediată.

Biografie: Florea Delia Casiana este doctorandă în anul IV la Facultatea de Filosofie și Științe Social Politice a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, sub coordonarea Prof. univ. dr. Alexandru Ioan Tofan. Teza sa, intitulată Fenomenologia întâlnirii. O analiză a intenționalității spirituale în arta abstractă, investighează structura întâlnirii individuale și relevanța ei pentru constituirea sensului în experiența estetică. Cercetarea dezvoltă un model fenomenologic aplicat apariției și intenționalității spirituale în arta abstractă. Este profesor titular (gradul I) de filosofie la Colegiul Economic Mangalia. Domeniile sale de interes includ fenomenologia percepției, hermeneutica imaginii, estetica abstractului și teoriile vizibilului. Activitatea sa de cercetare analizează modul în care întâlnirea edificatoare funcționează ca proces de intensificare și configurare a sensului, oferind un cadru interpretativ relevant pentru descrierea modurilor contemporane de apariție a fenomenului artistic.

11. Călin Viorel Iuga — UAD Cluj-Napoca

Coord.: lector univ. dr. habil. Georgeta-Olimpia Bera

Provocările lumii virtuale asupra eticii expresiei artistice

Internetul, platformele online, rețelele sociale, galeriile digitale și, mai nou, tehnologia blockchain, realitatea augmentată, spațiile XR și metaversul au creat un mediu virtual de

creație, expunere și distribuție în care creația și imaginea artistică au căpătat noi forme și dimensiuni. Această nouă lume mai are principii? Mai e nevoie ca arta creată cu ajutorul digitalizării și a inteligenței artificiale să fie abordată din punct de vedere etic și juridic? În caz afirmativ, etica creației artistice clasice a devenit desuetă în noul mediu? Ce provocări aduc artei algoritmi, digitalizarea și publicul din lumea virtuală în privința responsabilităților artistului, a drepturilor de autor ale acestuia și a impactului operelor sale de artă asupra umanității?

Avem nevoie de o nouă definiție a creației artistice? Dar a celei de autor?

Arta generată cu ajutorul sau în întregime de inteligența artificială ridică probleme de autenticitate și de identitate a autorului creației.

Tehnologia digitală facilitează distribuirea creației artistice, dar și reutilizarea ei fără acordul autorului și copierea acesteia în mod nelegal și monetizarea acesteia prin platforme terțe ori apropierea ei ca metodă de realizare a actului artistic, însă legislația nu este uniformă între țări, existând diferențe în mod special la nivel de copyright.

De asemenea, tehnologia permite mai ușor fraudarea cumpărătorilor de creații artistice, în special de creații artistice digitale sub forma NFT.

Noile opere din mediul virtual necesită o protecție specială și, dacă da, ce soluții există?

În privința proiectării corpului uman în lumea virtuală trebuie făcută diferență între imaginația artistică și manipularea vizuală?

Putem avea libertate artistică într-un mediu controlat de algoritmi, reguli de conținut și interese economice? Creația artistică și impactul asupra esteticului este influențată de aceștia? Cine decide ce operă și ce artist sunt valoroși?

Publicul devine cocreator în lumea digitală prin acțiunile și / sau inacțiunile sale?

Keywords: *lumea virtuală, creație artistică digitală, etică, autor, autenticitate, public cocreator, protecție juridică*

Biografie: Călin Viorel Iuga este avocat de profesie și este doctorand la Universitatea De artă și Design Cluj-Napoca în domeniul artelor vizuale, cu interese de cercetare situate la intersecția dintre creația artistică, etica artei și cadrul juridic al discursului artistic. Activitatea sa doctorală se concentrează asupra analizei mecanismelor de protecție a creației artistice în context contemporan, cu accent pe provocările pe care le aduce în mod special migrația și digitalizarea asupra practicilor artistice. Are o formare interdisciplinară, care îmbină studiile juridice cu cele artistice, participând constant la conferințe internaționale din dreptul artei. A fost implicat în proiecte artistice interdisciplinare, artă - drept și titlul tezei sale de doctorat este *"Etica promovării creației și legitimarea discursului artistic. Perspective teoretice și provocări practice în contextul artei contemporane"*. Demersul său de cercetare se dorește a fi un ghid util în dreptul artei pentru protejarea creației artistice, având aplicabilitate teoretică și practică în domeniul artei, în domeniul juridic și în domeniul educațional.

12. PALAMARCIUC ANA — UNAGE Iași

Coord.: prof. univ. dr. Monica Pop

Reprezentări vizuale în ilustrația de modă: direcții contemporane și impactul tehnologiilor digitale

Articolul analizează transformările evolutive a ilustrației de modă care traversează în prezent una dintre cele mai dinamice etape ale sale, definită de expansiunea mediilor digitale și de transformările culturale care influențează percepția vizuală despre designul vestimentar. Cercetarea se axează pe câteva direcții principale. Prima cercetează reinterpretarea tehnicilor clasice prin mijloace digitale, unde liniile, texturile și proporțiile își păstrează expresivitatea, dar sunt redimensionate prin posibilitățile oferite de platformele grafice actuale. Următoarea direcție cercetează emergența unor forme vizuale hibride, caracterizate de intercalări între desenul manual, modelarea digitală și generarea asistată de algoritmi. Iar pe final se va relata despre structurile vizuale apărute în contextul utilizării inteligenței artificiale și al mediilor imersive, care influențează modul de concepere a imaginilor și raportul ilustratorului cu publicul și cu procesul de creație. Studiul evidențiază că aceste schimbări nu se limitează la aspectul estetic, dar afectează concomitent și configurarea rolurilor artistului, dinamica colaborărilor interdisciplinare și caile prin care proiectele de modă sunt comunicate în mediul digital. Totodată, este analizată influența vizualității digitale asupra diversificării stilurilor și a mesajului vizual pe care îl transmite imaginea. Concluziile vor fi orientate spre ideea că tehnologiile digitale nu substituie tradiția ilustrativă dar o extinde, favorizând apariția unui cadru experimental în care pot coexista multiple tipuri de reprezentare. Ilustrația de modă devine astfel un spațiu relevant pentru înțelegerea transformărilor contemporane din designul vestimentar și pentru investigarea relației dintre imagine, tehnologie și creativitate. Autor: Palamarcu Anna doctorand anul III, Universitatea Națională de Arte “George Enescu” Iași, domeniul Arte Vizuale. Tema lucrării de doctorat: Reprezentări vizuale în ilustrația de modă-inovație și transpunere prin tehnologii digitale.

Cuvinte cheie: ilustrație de modă, contemporanietate, tehnologii digitale, imagine, vizualitate, reprezentare.

Biografie: n. 1990, or. Bălți R. Moldova. În anul 2014 am absolvit- Universitatea Tehnică a Moldovei, or. Chișinău Facultatea Industrie Ușoară, program de studii Design, Vestimentar Industrial și Universitatea de Stat din Moldova or. Chișinău, Facultatea Științe Economice program de studii Finanțe și Bănci. În anul 2016 am absolvit Studii de Master la Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Industrie Ușoară, program de studii Design Vestimentar și Textil. Din 2016 activez ca cadru didactic, asistent universitar la Facultatea de Design, Universitatea Tehnică a Moldovei. Din 2023 doctorant la Universitatea Națională de Arte “George Enescu” Iași, România

13. Andreea Pricop — UNAGE Iași

Coord: prof. univ. dr. Codrina-Laura Ioniță

Artistul — subiect și obiect al propriei creații

Lucrarea descrie procesul prin care artistul devine, simultan, atât subiectul care inițiază actul creativ, cât și obiectul care se lasă modelat de propria lucrare. Punctul de plecare este ceea ce numesc vidul primordial: spațiul neconturat în care intenția, încă nedefinită între gând și materie, caută o primă formă de a se închide în sine. În acest context, poemul personal Devenind subiect funcționează ca o zonă de tranziție, în care liniile incipiente ale creației își găsesc direcția, iar gestul dobândește forma unei noi forme de expresie. Pe măsură ce procesul de distilare înaintază, relația inițială se dinamizează: gestul controlat se dilată prin repetiție, caligrafia se transformă într-o textură mai puțin descriptivă, iar straturile suprapuse de linii, puncte și transparențe creează o materialitate ce depășește intenția conștientă. Analiza lucrărilor expuse în cadrul expoziției personale Devenind subiect arată modul în care trecem de la haosul dens al începutului, prin scrierea stratificată, până la apariția unui vid plin – acea stare în care semnul nu explică, ci semnalează. În final, analiza propune o înțelegere a creației artistice ca proces deschis și circular, în care lucrarea nu are finalitate; ea reprezintă devenire, iar artistul este simultan autor și propria sa transformare.

Cuvinte cheie: proces creativ, devenire, poem, formă, expresie artistică, vid primordial, scriere, devenire, intenție, concept, transformare.

14. Daiana Stăncioiu — UAD Cluj-Napoca

Coord.: prof. univ. dr. habil. Radu-Andrei Pulbere

Materializarea imaginii și emergența obiectului vestimentar ca agent epistemic în colecția vestimentară „UNAPOLOGETIC”.

Tema de cercetare investighează modul prin care imaginea fotografică de modă poate fi reconceptualizată ca generator de materialitate, devenind nu doar o sursă vizuală, ci fundament ontologic al obiectului vestimentar. Colecția „UNAPOLOGETIC”, alcătuită din 16 ansambluri vestimentare prezentate în contexte profesionale variate, precum Romanian Creative Week, Iași sau Feeric Fashion Week, Sibiu și Bulgaria, la expoziții naționale și internaționale, constituie un cadru experimental în care procesul de transpunere a imaginii din planul bidimensional în volum tridimensional devine instrument de cercetare artistică.

Prezentarea urmărește să explice cum instrumentele cercetării: tehnologiile, materialele, metodologia translației imaginii, nu funcționează doar ca mijloace, ci ca factori generatori ai obiectului de cercetare, influențând forma, discursul și capacitatea de acțiune a produselor vestimentare rezultate.

Investigarea trecerii de la 2D la 3D nu vizează doar o transformare formală, ci analizează o mutație fenomenologică: modul în care privirea se convertește în atingere, iar imaginea materializată interferează cu corporalitatea purtătorului și cu imaginarul colectiv al modei. În acest context, obiectul vestimentar se constituie ca loc de intersecție între dimensiuni estetice, etice, politice și epistemologice, demonstrând potențialul cercetării artistice de a genera forme noi de cunoaștere.

Prin această abordare, colecția „UNAPOLOGETIC” propune o reflecție asupra obiectului de modă ca rezultat al cercetării, dar și din punct de vedere al influenței mediului cultural în care circulă, afirmând o perspectivă în care imaginea și materialitatea se coconstituie reciproc.

Biografie: Daiana-Mihaela Stăncioiu este absolventă a Departamentului de Modă – design vestimentar din cadrul Universității de Artă și Design din Cluj-Napoca. În prezent locuiește și își desfășoară activitatea în Cluj-Napoca, România, unde activează ca fashion designer și artist vizual. Paralel cu practica artistică, este doctorandă a Școlii Doctorale și cadru didactic asociat în cadrul UAD, implicându-se în mod constant în proiecte educaționale și de cercetare în domeniul modei. De-a lungul parcursului său profesional, a participat la numeroase expoziții naționale și internaționale, precum și la fashion week-uri de anvergură din România și din străinătate, contribuind activ la vizibilitatea designului vestimentar contemporan. Atât în cadrul studiilor de Licență, cât și în cele de Master, Daiana-Mihaela Stăncioiu a dezvoltat o direcție estetică puternic ancorată în morfologia vegetală și în structurile fitomorfe întâlnite în natură, dar și în elemente inspirate din lumea artropodelor. Această dublă referențialitate naturală constituie fundamentul conceptual al pieselor sale vestimentare, generând o sinteză vizuală coerentă între organic, fragilitate și dinamica structurală. Siluetele create de ea investighează volume neconvenționale și asimetrii controlate, la care se adaugă imprimeuri și elemente tactile realizate prin tehnici diverse, atât tradiționale, cât și experimentale, ce amplifică dimensiunea sculpturală a ansamblurilor vestimentare. Practica sa artistică se distinge prin interesul constant pentru materialitate, hibridizare tehnică și transpunerea vizualului în forme tridimensionale, aspecte ce definesc demersul său actual de cercetare doctorală.

15. Tănăsescu (Handrea) Elena — Univ. de Vest Timișoara

Coord.: prof. univ. dr. Iosif Mihailo

Agentivitatea obiectelor și imaginilor în design pediatric: o perspectivă fenomenologică

Lucrarea explorează modul în care obiectele și imaginile din spațiile pediatrice pot să influențeze emoțiile, percepțiile și comportamentul copiilor aflați în contexte medicale. Pornind de la o perspectivă fenomenologică, cercetarea consideră mediul construit nu doar ca un fundal pasiv, ci ca un ansamblu de elemente capabile să producă efecte reale asupra stării psihice și corporale a utilizatorilor. În acest sens, analizarea acestora prin prisma capacității lor de a modela relația copilului cu spațiul și de a facilita procesele de adaptare, calmare și reducerea anxietății.

Studiul se concentrează pe trei direcții principale: rolul imaginilor terapeutice (ilustrate, murale sau grafice) în construirea unui imaginar reconfortant; influența obiectelor tactile, ludice sau simbolice asupra modului în care copilul percepe intervențiile medicale și relația dintre ambianță, corp și afect în contexte sensibile, unde percepția este intensificată de vulnerabilitatea momentului. Exemplele analizate din spitalele pediatrice internaționale demonstrează faptul că designul devine un mediator afectiv capabil să transforme experiența medicală în una mai blândă.

Concluziile evidențiază faptul că obiectele și imaginile pot contribui semnificativ la construirea unui mediu de îngrijire în care copilul se poate simți protejat, văzut și înțeles. Astfel, designul pediatric capătă o dimensiune etică și poetică, unde calitatea vizuală și materială a spațiului devine parte integrantă a procesului terapeutic.

Cuvinte cheie: design pediatric, imagini terapeutice, ambianță

Biografie: Activez ca designer de interior, asistent universitar în cadrul Facultății de Arhitectură, Departamentului de Mobilier și Amenajări Interioare al Universității Politehnica din Timișoara și doctorand în anul al III-lea la Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Arte și Design. Activitatea combină partea teoretică cu practica profesională, explorând în mod interdisciplinar relația dintre ambianță, percepție și starea psihică în spațiile terapeutice, în special cele destinate copiilor. Tema cercetării doctorale investighează modul în care mediul construit poate influența procesele afective, nivelul de anxietate și confortul emoțional al utilizatorilor, prin integrarea strategică a imaginilor, culorilor, texturilor și obiectelor cu rol psihologic. În practica de design, pun accentul pe soluții sensibile, orientate spre utilizator și fundamentate pe date din psihologia mediului și designul centrat pe experiență.

16. Prof. univ. dr. DAN LUNGU — UAIC Iași

Cunoașterea artistică și descrierea densă a singularității. O propunere metodologică

În ciuda unor diferențe majore între logica cercetării artistice și a logica cercetării în științele socio-umane, lucrarea pornește de la punctele de convergență dintre cele două, pentru a face o serie de propuneri metodologice cu relevanță în ambele sensuri. Afinitățile dintre cele două logici de cercetare cresc pe măsură ce ne deplasăm dinspre metodele de cercetare cantitative spre cele calitative, dinspre sociologie spre etnografie, dinspre epistemologia pozitivist-explicativistă, nomotetică, spre cea fenomenologic-comprehensivă, idiografică, ajungând la epistemologia singularității. Plecând de la conceptul de descriere densă (Clifford Geertz, 1973), explorăm modul cum acesta poate fi aplicat în cazul cercetării artistice și formele pe care le pot lua metodele de cercetare, ținând cont că procesul de creație este simultan unul de cunoaștere și de construcție a expresivității artistice. În materie de metode, explorăm modul în care jurnalul de creație, (auto)observația și documentarea foto și video a etapelor proiectului de cercetare pot deveni ”descrieri dense”, punând astfel (auto)etnografia în slujba cercetării artistice. Punem în discuție ipostazele de artist-cercetător și de cercetător-artist, precum și variante metodologice pentru situația în care artistul, absorbit de procesul creației, lasă în umbră partea de documentare a reflecției și practicii artistice. Pentru acest caz propunem observația participativă, în care artistul-cercetător este însoțit în proiectul său de un etnograf artistic, observator, care nu-l înlocuiește nici în munca de cercetare și nici în cea de creație, ci funcționează ca un coach de cercetare.

17. Oana Maria Pop — UAD Cluj-Napoca

Coord.: prof. univ. dr. Ioan Sbârciu

De la obiect la obiectificare

Această prezentare propune examinarea artei produsă de femei, arta feministă și cultura vizuală prin prisma istoriei culturale și socio-politice pentru a înțelege obiectele și temele lor artistice. Contribuțiile istoricelor de artă Whitney Chadwick, Griselda Pollock și Linda Nochlin au expus modul în care femeile au fost plasate de-a lungul istoriei în roluri de pasivitate și obiectificare, ceea ce impune o cercetare aprofundată a convențiilor de reprezentare și a raporturilor de putere. În cercetarea feministă, corpul nu este analizat separat de relația cu structurile sociale, politice, culturale și mediatice care îi produc sensul. Așa cum observă Susan Sontag și Judith Butler, imaginile pot transforma grupuri vulnerabile în obiecte consumabile, un risc sporit atunci când teme fragile precum violența, exploatarea, inegalitatea sunt abordate superficial, transformând suferința în spectacol sau material academic. Istoria artei a contribuit adesea la consolidarea reprezentărilor feminine ca obiecte pasive, susceptibile privirii masculine, iar studiul acestor teme cere o asumare a responsabilităților etice și morale cu scopul de a minimiza perpetuarea procedurilor de exploatare, risc semnalat de Ariella Azoulay și Sandra Bartky. În mediul digital contemporan, dinamica obiectificării este intensificată. După cum arată Susan Moeller și Lilie Chouliaraki, circulația rapidă și constantă a imaginilor poate favoriza desensibilizarea atât a evenimentelor tragice, cât și a persoanelor implicate în ele. Ținta prezentării de față propune o abordare critică asupra acestor chestiuni prin care se prioritizează etica, conștientizarea istoriei societății, culturii și artei și înțelegerea mizelor politice ale reprezentărilor feministe și feminine în arta contemporană.

Biografie: Oana Maria Pop (n. 1989) este o artistă română care lucrează predominant în tehnică mixtă. Ea cercetează și realizează lucrări despre corpul uman folosind silicon, ulei și fotografie. Folosindu-se de perspective științifice și feministe, practica ei examinează modul în care narațiunile culturale modelează și controlează corpurile și cum metaforele despre natură impun limite identității. Doctorandă la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca, cercetează reprezentarea femeilor în artă și societate, concentrându-se pe relația dintre natură și limbaj în construcția rolurilor de gen, atât în practică artistică, cât și în istoria artei. În 2023 a realizat o rezidență la Berlin susținută de Urban Nation Museum și Stiftung Berliner Leben analizând discursul mediativ despre violența domestică și femicid. Din 2024 își extinde practica în scenografie, explorând percepția spațiului și interacțiunea umană. Lucrările ei au fost expuse național și internațional, atât în instituții publice, cât și în spații independente.

18. Drd. Cristina Boștină — UAD Cluj-Napoca

Coord.: conf. univ. dr. habil. Teodora Laura Ghinea

Intimitate, Traumă și Tehnologie: Explorări Vizuale ale Dependentei în Practica Artistică Actuală De la Nan Goldin și Richard Billingham la Imersiune

În cadrul acestei conferințe îmi propun să prezint tematica lucrării mele de disertație, și anume dependența de substanțe și însemnătatea sa în arta contemporană, raportându-mă la doi artiști care au devenit repere fundamentale pentru dezvoltarea propriului concept de documentare vizuală: Nan Goldin și Richard Billingham. Proiectul de disertație a avut ca punct de plecare modul în care acești artiști consemnează trauma și construiesc imagini ale intimității, Goldin prin seria *The Ballad of Sexual Dependency*, iar Billingham prin *Ray's a Laugh*. Am analizat felul în care ambii folosesc imaginea ca formă de mărturie, de oglindire a realului și de revendicare a unui spațiu de vizibilitate pentru experiențe adesea ignorate.

În acest context, proiectul meu s-a construit în jurul poveștii unei tinere în vârstă de 25 de ani care a trăit timp de șapte ani în cercul dependenței. Participarea ei voluntară la procesul artistic a transformat documentarea într-un demers cu valențe terapeutice, oferind un cadru sigur de exprimare, reflecție și reconfigurare a propriei narațiuni. Consider esențial ca imaginea să poată funcționa ca un mediu în care persoanele vulnerabile își pot recăpăta vocea și o formă de redefinire a sinelui care contracarează stigmatul și anonimatul impus de societate.

O componentă neconvențională a proiectului constă în integrarea tehnologiei VR, utilizată pentru a amplifica dimensiunea imersivă a experienței vizuale. Mediul virtual permite privitorului să pătrundă simbolic în spațiul existențial al subiectului, generând o interacțiune directă și afectivă cu tema reprezentată. Acest tip de imersiune nu urmărește spectaculosul, ci funcționează ca o formă de participare empatică, menită să intensifice înțelegerea proceselor emoționale asociate dependenței.

Prin această prezentare, îmi propun să discut despre modul în care documentarea vizuală, vulnerabilitatea și imersiunea digitală pot coexista într-un cadru artistic etic, responsabil și contemporan, contribuind la o reflecție mai amplă asupra traumei, memoriei și reprezentării acestora în arta actuală.

Biografie: Formată în cadrul Universității de Artă și Design din Cluj-Napoca, unde am absolvit specializarea Grafică în 2023 și masteratul la secția Foto-Video în 2025, iar în prezent studentă în cadrul Școlii Doctorale, îmi centrez practica artistică pe explorarea unor tematici sensibile ce investighează vulnerabilitatea, fragilitatea umană, abuzul de substanțe și universul interior. În proiectele mele integrez constant noile tehnologii, promovând dialogul interdisciplinar în arta contemporană și dezvoltând forme expresive menite să extindă și să aprofundeze experiența vizuală tradițională.

Practica mea urmărește crearea unor spații de reflecție și empatie, în care privitorul este invitat să se confrunte cu realități adesea marginalizate. Am participat la expoziții precum *IMG_003.JPG* (Galeria UAP, Sibiu, 2025), *Ziua Artistului Plastic Băimărean* (Colonia Pictorilor, Baia Mare, 2025) și *Unboxed Stories* (Muzeul de Artă, Cluj-Napoca, 2023), contribuind la discuțiile privind reprezentarea vulnerabilității în arta actuală.

19. Balan Maria-Luiza — UAD Cluj-Napoca

Coord.: prof. univ. dr. Georgeta-Olimpia Bera

Obiectul artistic. Interacțiuni dintre Material și Imagine în Arta Contemporană

Cercetarea propune investigarea modului în care imaginile contemporane, circulând într-un ecosistem vizual hibridizat de mediile digitale și de proliferarea obiectelor artistice neconvenționale, acționează unele asupra celorlalte și asupra subiectivităților implicate în perceperea lor. Studiul pornește de la un caiet de schițe-obiect de artă, realizat din pungi de hârtie kraft, în interiorul căruia imprimările pe bază de ulei migrează spontan către foile de hârtie plasate inițial pentru a proteja paginile. Aceste transferuri neintenționate devin procese autonome care generează imagini instabile, în continuă transformare, dezvăluind modul în care materialitatea poate acționa independent de controlul artistului, calități imposibil de replicat într-o lucrare digitală, unde imaginea rămâne fixă, reversibilă și lipsită de imprevizibilitatea fizică a mediului și a timpului. Caietul este conceput ca un dispozitiv cu agentivitate: paginile-pungi pot găzdui obiecte, note sau fragmente personale, devenind o arhivă vie, extensibilă, asemenea jurnalelor vizuale în care artiști precum Turner sau Delacroix îmbinau observația, experimentul material și reflecția afectivă. În acest cadru, imaginile devin noduri active într-o rețea de relații politice, științifice, afective sau de divertisment, dar și cu suporturile materiale care le mediază. Transferul material al tușului, migrarea culorii și uzura sunt interpretate ca procese prin care imaginile își extind acțiunea dincolo de reprezentare, în timp ce mediul digital nu poate genera astfel de efecte emergente, posibile doar prin interacțiunea fizică dintre suport și pigment.. Pornind de la teoriile fenomenologiei percepției, lucrarea explorează cum imaginile devin infrastructuri afective capabile să seducă, să perturbe sau să restructureze imaginarul social. Caietul de schițe funcționează ca studiu de caz pentru a examina felul în care materialitatea imprimării manuale și manipularea paginilor influențează relațiile dintre vizual și afectiv. Această perspectivă permite reinterpretarea imaginilor ca forme cu agentivitate, dar și reconsiderarea obiectelor ca participanți activi în producerea sensului și experienței perceptive contemporane.

Cuvinte cheie: materialitate, imprimare, arhivă, transfer, jurnal, obiect

Biografie: Balan Maria-Luiza este doctorandă în cadrul Școlii Doctorale a Universității de Artă și Design din Cluj-Napoca, unde dezvoltă o cercetare artistică și teoretică dedicată corpului ca spațiu de creație, memorie și transformare. Sub coordonarea prof. univ. dr. Georgeta-Olimpia Bera, investighează relațiile dintre corporalitate, materialitate și procesele vizuale prin care imaginea devine urmă, arhivă și instrument de reconfigurare identitară. Practica sa explorează intersecția dintre tehnici de imprimare și structuri materiale neconvenționale, punând accent pe modurile în care obiectele artistice pot genera afect și pot participa activ la constituirea sensului.

20. Andreea-Delia Tunza — Univ. de Vest Timișoara

Coord.: Conf. univ. dr. Liliana Mercioiu-Popa

Wunderkammer post-material și noile realisme

Cabinetul de curiozități, sau wunderkammer, a funcționat inițial ca un spațiu al colecționării și al mirării, unde obiecte naturale și artificiale erau arhivate înainte de instituționalizarea muzeelor moderne. În prezent, transformările din cultura materială și din practicile de arhivare determină o reconsiderare a statutului obiectelor și a modului în care acestea sunt înțelese și expuse. În acest context, wunderkammer-ul se deplasează către o formă post-materială, în care accentul cade mai mult pe relații și condiții de mediere a materialității, decât pe obiectul stabil. Această mutație se corelează cu cadrele noilor realisme speculative, care vizează o abordare a lucrurilor ca existențe autonome. Natura apare ca o prezență filtrată și distanțată, accesibilă prin practicile de selecție și expunere, iar integrarea fragmentelor naturale în contexte artificiale evidențiază continuitatea dintre natură și cultură. În acest cadru, colecționarea și arhivarea sunt înțelese ca procese active și fluide, care pun accentul pe condițiile concrete ale existenței curente și ale „omului modern”.

Cuvinte cheie: wunderkammer; cabinet de curiozități; realism speculativ; ontologia orientată către obiect

Biografie: Andreea-Delia Tunza este studentă la doctorat în anul II la Școala Doctorală de Arte Vizuale din cadrul Facultății de Arte și Design, Universitatea de Vest din Timișoara. Tema tezei de doctorat, aflată sub îndrumarea Conf. Univ. Dr. Liliana Mercioiu-Popa, investighează valențele picturii în hibridări cu alte medii și modul în care aceasta se reconfigurează în contextul postmedialității.

21. Mathias-Ovidiu Bar — UAD Cluj-Napoca

Coord.: lector univ. dr. habil. Georgeta-Olimpia Bera

Autoportretul ca practică artistică la Rembrandt Van Rijn și Cindy Sherman: între introspecție și performativitatea identității

Textul de cercetare propus susține că autoportretul nu este doar o simplă reflecție a sinelui, ci funcționează ca un câmp complex de negociere identitară. Astfel această ipoteză este demonstrată prin analiza comparativă a practicilor lui Rembrandt van Rijn și Cindy Sherman. Deși separați de contexte culturale, epoci și medii profund distincte, ambii artiști folosesc autoportretul ca instrument de interogație critică asupra modului în care identitatea este constituită, reprezentată și receptată. Demersul meu de cercetare propune astfel o articulare critică a autoportretului ca spațiu intermediar între introspecție și performativitate.

În cazul lui Rembrandt, argumentul central este că autoportretul devine o strategie de autoexaminare continuă, un instrument prin care artistul nu doar se reprezintă, ci se interpretează pe sine. Materia picturală, variațiile de lumină și expresivitatea facială sunt analizate ca indicii ale unei metodologii introspective ce conferă lucrărilor o autenticitate controlată, rezultată din observație și autoanaliză. Această abordare invită la reconsiderarea

autoportretelor lui Rembrandt ca meditații vizuale asupra condiției umane, nu doar ca imagini-document ale unui artist.

În contrast, Cindy Sherman demonstrează că identitatea poate fi înțeleasă ca *performance*, iar autoportretul devine un instrument conceptual de demontare a vizualității normative. Prin asumarea unor personaje stereotipizate, Sherman subliniază artificialitatea oricărui „eu” prezentat în imagine, chestionând ideea de autenticitate. Această dimensiune performativă, analizată critic, arată cum autoportretul poate funcționa ca o platformă de contestare a convențiilor sociale și estetice.

Textul, precum și prezentarea aferentă acestuia, argumentează, în final, că dialogul între cei doi artiști dezvăluie dublul potențial al autoportretului: acela de arhivă introspectivă și, simultan, instrument de ficționalizare identitară. Această tensiune permite înțelegerea autoportretului ca spațiu în care sinele se negociază între vizibilitate, construcție și distanță critică.

Biografie: Mathias Bar (n. 1997, Cluj-Napoca) este un artist vizual contemporan român, cu un demers artistic ce gravitează în jurul unor medii vizuale precum pictura, grafica și instalația artistică. Locuiește și lucrează în orașul natal, unde și-a finalizat studiile de masterat în pictură la Universitatea de Arte și Design din Cluj-Napoca. În prezent este doctorand, explorând identitatea corpului uman prin diverse ipostaze formale și conceptuale.

Creația sa se remarcă prin reprezentări figurative onirice și simbolice, adesea populate de personaje eterice, animale mitice și scene suspendate între lumină și întuneric. Prin tușe luminoase și compoziții ample, Mathias Bar investighează dualitatea existenței umane: fragilitatea, forța, precum și transformarea identitară.

Printre expozițiile sale semnificative se numără solo-show-ul *Almost Night, Almost Light* la META Spațiu (Timișoara) și proiecte comune, cum ar fi *The Anatomy of Ambiguity* alături de Ada Muntean, prezentat la Biju Gallery Cluj.

Viziunea artistică a lui Mathias Bar este una introspectivă și critică, invitând privitorul să mediteze asupra relației dintre corp, identitate și putere, dar și asupra forțelor contradictorii care ne modelează natura interioară.

22. Smuczer Cezara-Ana — UAD Cluj-Napoca

Coord.: prof. univ. dr. habil. Radu Pulbere

Integrarea tehnicilor tradiționale în contemporaneitate prin intermediul contextelor transdisciplinare

Cercetarea examinează modul în care tehnicile tradiționale sunt integrate în practica artistică contemporană prin intermediul unor contexte transdisciplinare care modifică atât statutul, cât și funcția imaginii vizuale. Analiza urmărește relația dintre formă și gest, elemente esențiale ale limbajului artistic. În acest cadru, forma nu este tratată doar ca rezultat, ci ca expresie a unui gest conștient, derivat din experiența acumulată și înțelegerea profundă a materialelor și procedurilor. Măiestria artistului devine astfel fundamentul care structurează utilizarea

mijloacelor artistice și configurarea unei imagini coerente. Integrarea tehnicilor tradiționale în contemporaneitate are loc într-un spațiu transdisciplinar unde granițele dintre artă, tehnologie și design se estompează. Acest spațiu generează forme hibride ce reconfigurează atât statutul obiectului artistic, cât și potențialul său funcțional. În această zonă de interferențe, tradiția este reinterpretată prin instrumente digitale, materiale inovatoare și proceduri specifice altor domenii. Rezultatul constă în lucrări care îmbină expresivitatea gestului manual cu precizia tehnologică, păstrând totodată rolul simbolic al imaginii. Cercetarea argumentează că emergența acestor forme hibride nu duce la diluarea identității tradiționale, ci la consolidarea ei prin recontextualizare. Funcționalitatea devine o componentă integrată a creației, contribuind la extinderea potențialului imaginii artistice în contemporaneitate. În acest cadru, tehnicile tradiționale își păstrează valoarea formativă, dar capătă un sens nou prin raportarea la metodologii transdisciplinare care le amplifică relevanța și adaptabilitatea.

Cuvinte cheie: Transdisciplinaritate, Tehnici tradiționale, Formă și gest, Hibridizare, Funcționalitate

Biografie: Smuczer Cezara-Ana este artist vizual ce activează în Cluj-Napoca, unde urmează studiile doctorale în cadrul Universității de Artă și Design, fiind cadru didactic asociat al secției Modă Design Vestimentar ale aceleiași universități. Textilele experimentale și designul textil reprezintă principalele domenii de explorare unde tehnicile tradiționale sunt reinterpretate în contexte transdisciplinare. Printr-o abordare inovatoare, îmbină meșteșugul textil cu procese contemporane creând lucrări care pun în dialog tradiția cu inovația. Proiectele variază de la experimente cu materiale la aplicații funcționale, evidențiind posibilitățile expresive ale textilelor în artă, design și în colaborări multidisciplinare.

23. Dragușan Miruna — UAD Cluj-Napoca

Coord.: lector univ. dr. habil. Georgeta-Olimpia Bera

De la vizibilitate la revendicare: cum s-a construit discursul expozițiilor cu artiste în România post-2000?

Cercetarea investighează evoluția expozițiilor dedicate exclusiv artistelor în România post-anilor 2000, analizând modul în care acestea au articulat un discurs feminist explicit astăzi. Într-un context cultural în care feminismul a pătruns târziu și fragmentar în spațiul românesc, expozițiile dedicate artistelor devin un teren privilegiat pentru observarea tensiunilor dintre vizibilitate, recuperare și poziționare ideologică. Pornind de la bazele teoretice schițate în dosarul *Feminisme* al revistei **Arta** coordonat de Olivia Nițîș, cercetarea explorează dinamica dintre modelele occidentale și adaptările locale, unde feminismul rămâne adesea implicit.

Analiza expozițiilor realizate între 2000 și 2025 relevă trei direcții majore:

1. Recuperarea istorică – proiecte ce recontextualizează artiste ignorate în canon;
2. Vizibilitatea generațiilor tinere – expoziții care funcționează ca platforme de legitimare, dar fără fundament teoretic feminist;

3. Poziționările explicit feministe – încă rare, dar semnificative pentru reconfigurarea discursului local.

În cadrul prezentării propun să urmăresc o întrebare-cheie:

Ce se întâmplă între intenția declarată (sau absența ei) și efectul real al acestor expoziții asupra scenei artistice românești? Pentru a răspunde, voi dezvolta o direcție punctuală emergentă din interviurile realizate cu curatoarele contemporane de referință (Liviana Dan, Ruxandra Demetrescu, Olivia Nițș): mai precis o manieră de curatoriere, care, chiar fără a se raporta direct la feminism, a reușit să corecteze dezechilibrele de reprezentare prin selecții predominant feminine. Această practică generează atât noi forme de legitimare, cât și controverse în interiorul scenei, ridicând întrebări despre criterii, etichete și riscul de marginalizare a artistelor.

Concluzia arată că, în lipsa unei tradiții instituționale feministe, discursul românesc se construiește prin micro-intervenții curatoriale, prin recuperări treptate și printr-o transformare a modului în care sunt gândite expozițiile. Acest proces lent, dar vizibil, redefineste poziția artistelor în scena contemporană.

Biografie: Curator emergent, în prezent doctorandă în Arte Vizuale, cu o diplomă de licență în Istoria și Teoria Artei și una de masterat în Practici Curatoriale Contemporane, absolvite la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca, România, preocupările mele profesionale se concentrează asupra artei contemporane, cu accent pe perspectivele feministe și pe prezențele feminine în arta românească recentă. Mă preocupă modurile în care aceste prezențe pot fi articulate și vizibilizate prin practici curatoriale atente la context, istorie și reprezentare. În activitatea mea curatorială, îmbin cercetarea teoretică cu lucrul colaborativ, având un interes constant pentru dialogul cu diverse artiste și pentru dezvoltarea unor formate curatoriale care să pună în lumină vocile acestora. Caut să creez proiecte care nu doar expun, ci generează întrebări și context critic, curatoriatul reprezentând pentru mine atât o formă de implicare culturală, cât și un instrument prin care pot contribui la recunoașterea unor perspective adesea neglijate în discursul artistic dominant.

24. Drd. Cristian Marțoiu — UAD Cluj-Napoca

Coord.: conf. univ. dr. habil. Laura Teodora Ghinea

Estetica schimbării în spațiul peri-urban: moștenirea colectivă și ascensiunea non-locului în România

Această cercetare a fost parțial realizată în cadrul programului de masterat al Universității de Artă și Design din Cluj-Napoca, departamentul Foto-Video, alături de conf. univ. dr. Kallo Angela. Fotografiiile au fost prezentate sub forma unei instalații la expoziția absolvenților UAD din 2025, la Centrul Regional de Excelență pentru Industree Creative (CREIC), Cluj-Napoca. Studiul se concentrează pe o analiză a spațiului peri-urban de lângă Brașov, căutând să o conecteze cu principii generale, vizibile în dezvoltarea urbană românească. Cercetarea își

propune să înțeleagă cum s-au intersectat viziunile ideologice din două schimbări majore ale României și cum au produs valorile estetice ale mediului înconjurător de astăzi. De la problemele colectivismului șubred din regimul Ceaușist, la accelerarea individualismului de după Revoluție și lupta pentru a prinde din urmă modele de planificare urbană occidentale. Astfel, pentru a înțelege condițiile din prezent, m-am orientat în direcția a trei concepte teoretice majore. În timpul industrializării forțate a lui Ceaușescu, planificarea urbană a căutat să legitimizeze modernizarea rapidă prin apelul la o viziune arhaică și principii colective (Maxim, 2017), deși arhitectura modernistă și reprezentările muncii evidențiau tensiuni interne. Colapsul sistemului a declanșat o reorientare socială către individualism și modele de consum occidentale. Anca M. Pușcă susține că dimensiunea estetică și transformarea materială (mall-uri, hipermarketuri, noi complexe rezidențiale) au devenit „testul suprem al schimbării”. Dezvoltarea urbanistică inegală, dar și orientarea către automobil au determinat migrarea către periferia marilor orașe și transformarea satelor alăturate în suburbii satelit. Peisajul actual reflectă supermodernitatea lui Marc Augé, confirmând predicția acestuia privind consolidarea poziției țărilor est-europene în rețeaua globală de trafic și consum. Proliferarea non-locurilor – spații funcționale, care nu sunt relaționale, istorice sau preocupate de identitate – este vizibilă în câmpul deschis. Non-locurile facilitează ascensiunea individualismului și a unei arhitecturi impersonale, unde identitatea individuală este redusă la rolul colectiv de client sau pasager.

Biografie: Cristian Mărțoiu (n.2001) este un artist vizual a cărui practică gravitează în jurul picturii abstracte și fotografiei de peisaj. Acesta este preocupat de relația omului cu spațiul și structurile care îl înconjoară. Imaginile sale îmbină abordări documentare și plastice, cu o tendință clară spre abstract. A absolvit studiile de licență la Camberwell College of Arts, Londra la secția Fine

Art: Painting în 2023. În 2025 a absolvit studiile de masterat la Universitatea de Arte și Design din Cluj-Napoca, dep. Foto-Video. La momentul actual, este student doctorand la UAD Cluj, sub coordonarea conf. univ dr. habil. Laura Teodora Ghinea

25. Horațiu Cristea — UAD Cluj

Coord.: prof. univ. dr. habil. Vlad Țoca

Intermedia – lentilă critică pentru reinterpretarea funcției de „rezistență simbolică” a artei în România (1975–1989)

Propunem, prin această intervenție, o reconsiderare a conceptului/funcției de „rezistență simbolică” din arta românească în ultima perioadă a regimului comunist, depășind cadrul reductiv al întrebării binare „a existat sau nu o rezistență”. Pornind de aici și de la interesul pentru o încercare de cartografiere a fenomenului intermedia, din perioada ultimilor ani de comunism, s-a conturat întrebarea: „Putem considera nonconformismul estetic (manifestat prin limbajul intermedia) o astfel de acțiune?”. Conceptul de „rezistență simbolică” ar trebui, așadar, redefinit și contextualizat, pentru a evita atât suprainterpretarea retrospectivă, cât și minimizarea strategiilor estetice care au funcționat, în epocă, ca zone de ambiguitate sau evadare. Încercăm astfel o analiza și înțelegerea a fenomenului intermedia, din perioada la care

facem referire, nu doar ca experiment formal, ci ca strategie culturală de supraviețuire și autonomizare într-un regim politic care privilegia controlul asupra imaginii. Ambiguitatea devine astfel un teritoriu critic unde subiectivitatea artistică își poate negocia libertatea, în ciuda constrângerilor istorice. În locul unei opoziții rigide între rezistență și colaborare, devine necesară explorarea unui spectru complex de poziționări, situate între adaptare strategică, supraviețuire profesională, negociere subtilă cu instituțiile regimului și forme difuze de opoziție culturală. În acest sens, conceptele formulate de Magda Cârneci – precum „rezistența mută”, „rezistența prin stil” sau „operarea prin abstracție, metaforă și alegorie” – pot fi înțelese nu ca dovezi incontestabile ale unei opoziții politice deliberate, ci ca moduri de a crea spații estetice de libertate, negociate în interiorul constrângerilor sistemului cultural socialist târziu. Aceste noțiuni, însă, rămân interpretabile, iar analiza lor necesită o abordare critică, capabilă să distingă între intenție artistică, percepție instituțională și interpretarea ulterioară a istoriografiei postcomuniste.

Cuvinte cheie: #intermedia, #ambiguitate, # artă alternativă, #experiment, # rezistență simbolică

Biografie: Horațiu Cristea (n.1963) - artist vizual și curator independent, interesat în același timp de istoria recentă a artei. Am urmat cursurile programului de master „Practici Curatoriale Contemporane”, la Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca, iar în prezent sunt student doctorand în cadrul Școlii Doctorale a aceleiași universități. Tema de cercetare doctorală abordată este „Critica de artă din România în perioada anilor 1975– 1995”, sub coordonarea prof. univ. dr. habil. Vlad Țoca.

Am curatoriato diverse expoziții în: Cluj-Napoca (Centrul de Cultura Urbana Cluj, Galeria Casa Matei, Muzeul de Artă), București (MOBU 2024), Târgu Mureș (Galeria K’Arte, C/K100 Gallery), Timișoara (Galeria Bastion) și Veneția (Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția 2024)

26. Anda PORUMBĂCEAN — UAD Cluj-Napoca

Coord.: prof. univ. dr. habil. Dana Simona Fabini

Materialitate activă în spațiul urban

Transformările accelerate ale societății contemporane au transformat orașul într-un organism autonom, a cărui dinamică influențează direct modul în care oamenii se întâlnesc și se raportează unii la ceilalți. În acest context urban marcat de densitate, viteză și fragmentare, relaționarea devine o experiență condiționată de materialitatea obiectelor și spațiilor care ne mediază parcursul cotidian. Articolul investighează în ce măsură obiectele sunt entități cu forță de acțiune în sens neo materialist. Altfel spus, investighează măsura în care acestea au capacitatea de a influența în mod activ percepția, afectul și disponibilitatea relațională a comunităților, analizând limitele ideii conform căreia nicio acțiune umană nu se produce singură, fără suportul material sau afectiv al obiectelor. În sprijinul acestei analize, este introdus proiectul NOD reprezentând un ansamblu modular cu caracter biofil și senzorial, conceput pentru a facilita interacțiunea între membrii unei comunități urbane diverse. NOD servește

drept studiu de caz pentru a observa felul în care forma, materialitatea și atmosfera pot genera situații de întâlnire, pot reduce inhibițiile și pot reconfigura predispozițiile afective ale celor care traversează spațiul. Prin îmbinarea perspectivei neo-materialiste cu o lectură fenomenologică a experienței corp obiect–spațiu, articolul urmărește să demonstreze că obiectele, atunci când sunt gândite în spiritul unei ecologii afective, pot acționa ca agenți ai coeziunii sociale și ai regenerării relaționale în mediul urban contemporan.

Cuvinte-cheie: spațiu urban, interacțiune socială, materialitate activă, neo-materialism, fenomenologie

Biografie: Anda Porumbăcean este designer și cercetătoare în formare, doctorandă în Arte Vizuale în cadrul Universității de Artă și Design din Cluj-Napoca. A absolvit programul de licență în Design în 2023 și pe cel de master în 2025, în cadrul aceleiași instituții. Activitatea ei academică explorează relațiile interumane mediate de artă și design, precum și rolul obiectelor și al mediilor senzoriale în configurarea experiențelor colective, având o metodă de cercetare bazată pe o abordare interdisciplinară ce îmbină designul, experimentul spațial și observația sociologică.

27. Ionuț Dohotariu — UNAGE Iași

Coord.: prof. univ. dr. Cristian Nicolae Ungureanu

Reabilitarea, refuncționalizarea și reincluderea clădirilor industriale comuniste în circuitul public: dimensiuni culturale, estetice și sociale

Prăbușirea cortinei de fier a avut un impact puternic asupra spațiilor industriale din Europa de Est. Odinioara investite de regimurile comuniste cu puternice semnificații ideologice și percepute ca veritabile simboluri ale producției socialiste, aceste obiecte de arhitectură au suferit tranziția spre abandon, degradare și distrugere, accelerată de tranziția dificilă și discutabilă către economia de piață, marcată de privatizări controversate și de reducerea subvențiilor guvernamentale. Cel mai adesea, rezultatul final al acestui proces îl reprezintă ruinele urbane, marcate de puternice nostalgii transgeneraționale. Cercetarea își propune să evidențieze posibilitățile de reabilitare, refuncționalizare și reintegrare în circuitul public a acestor edificii ca noi repere culturale și identitare ale orașelor industriale care își negociază trecutul. Ruina industrială trebuie înțeleasă din dublă perspectivă: atât ca relicvă a unei utopii eșuate, cât și ca resursă pentru viitor. Șansa acestor spații de a deveni platforme de reflexie asupra istoriei recente, asupra indentității și memoriei urbane poate fi resemnificarea prin intermediul arhitecturii și a artelor vizuale. Metodologia de lucru vizează analiza semiotică comparativă a imaginilor propagandistice din epocă cu reprezentări contemporane. Studiile de caz prezintă încercări de revalorizare a acestor spații prin reconversii culturale și artistice ale patrimoniului industrial socialist; concursurile de arhitectură au un rol important în acest proces. Cu pași timizi, poate prea târziu, Ordinul Arhitecților din România a organizat în 2024 un concurs internațional de soluții pentru regenerarea fostei platforme industriale Rulmentul din Brașov, care a atras 32 de soluții și a ridicat un semn de întrebare în mentalul colectiv asupra potențialității de transformare cu care sunt încărcate aceste structuri. Acest concurs a marcat un punct de inflexiune în abordarea siturilor industriale ca resurse culturale și urbane. Prin urmare,

reabilitarea clădirilor industriale socialiste nu se reduce la un gest pragmatic de reutilizare, ci devine un act cultural și comunitar prin care, la nivel urban, orașul își negociază și își proiectează viitorul. La 35 de ani de la căderea regimului comunist din România, a venit momentul să acceptăm și să conștientizăm că aceste palimpsesturi identitare alcătuite din straturi de semnificații istorice, sociale și investite afectiv au potențialul de a se istoriciza, dar nu într-o formulă rigidă, de pură conservare, ci prin regenerare urbană durabilă și consolidarea imaginarului colectiv, similar modului în care s-a încercat și reușit reconversia și adesea clasarea ca monumente istorice a unor clădiri industriale antebelice.

Cuvinte cheie: reabilitare industrială, refuncționalizare, patrimoniu post-comunist, ruine urbane, regenerare culturală și socială prin arte vizuale

Biografie: Ionuț Dohotariu a absolvit Facultatea de Arhitectură „G.M. Cantacuzino” a Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” din Iași, în 2019, ca șef de promoție. În prezent, este asistent universitar la facultatea pe care a absolvit-o în cadrul atelierelor de proiectare de la anii I și II, la disciplinele Proiectare Asistată de Calculator la anii II și III, Construcții și Geometrie Descriptivă. De asemenea, Ionuț Dohotariu a fost implicat și în proiecte de reabilitare și valorificare a caselor tradiționale din Bucovina și Transilvania, prin proiectul „Port Cultural”, care urmărește refuncționalizarea acestor clădiri în scopuri culturale și turistice, păstrându-le autenticitatea și identitatea arhitecturală. Este membru al Ordinului Arhitecților din România, al Uniunii Arhitecților din România și al Comisiei de Istorie a Orașelor din România, subordonată Secției de Științe Istorice și Arheologie a Academiei Române. Ionuț Dohotariu urmează studiile doctorale sub îndrumarea dl prof. univ. Dr. Cristian Ungureanu, având ca temă de cercetare „Estetica producției: Fotografia arhitecturii industriale în România Socialistă (1945–1989)”

28. Drd. Petruța Luchian — UNAGE Iași

Coord.: Prof. univ. dr. habil. Adrian Stoleriu

Arhitecturi ale supraviețuirii. Spolia ca formă vizuală a continuității și rănirii

Cercetarea propune o examinare aprofundată a fenomenului *spolia* ca strategie de continuitate, conversie și reconfigurare în arhitectura Antichității târzii, a Evului Mediu creștin și a culturii vizuale contemporane. Definind monumentul ca pe un text vizual stratificat, studiul investighează modul în care materialitatea, degradarea și schimbarea cadrului hermeneutic influențează transformarea formelor arhitecturale. Reutilizarea fragmentelor antice în edificiile medievale este interpretată drept un proces de transpunere simbolică: elementele preluate din temple păgâne și integrate în basilici își păstrează forma originală, dar dobândesc un sens reorientat teologic, social și politic. Astfel se configurează un discurs vizual cu dublă direcție: pe de o parte, supraviețuirea formelor artistice antice; pe de alta, înscrierea lor într-un nou orizont de semnificații. Această dublă codificare poate fi interpretată prin perspectiva foucauldiană asupra raporturilor dintre putere, discurs și cunoaștere. Monumentul încetează să mai fie o simplă construcție materială și devine un dispozitiv care organizează vizibilul, ordonează trecutul și stabilește poziții de autoritate. *Spolia* devine instrumentul prin care regimurile de putere rearticulează sensul, transformând fragmentele unei epoci anterioare într-

o nouă structură a câmpului vizual și conceptual. Aplicarea conceptelor formulate de Georges Didi-Huberman despre supraviețuirea imaginii și dinamica fragmentului permite înțelegerea rănirii și fisurii nu ca semne ale dispariției, ci ca modalități de persistență. Monumentul medieval apare ca un palimpsest arhitectural, un corp vizual în care straturile istorice coexistă și se reactivează reciproc, generând o relație subtilă între trecut și prezent.

Extinderea analizei către modernitate și contemporaneitate evidențiază modul în care raportul dintre sacru și profan se reconfigurează prin schimbări de funcțiune, reconstrucții digitale, replici tehnologice și intervenții artistice. Aceste transformări dau naștere unui regim vizual dependent de context și de modurile actuale de interpretare. În această perspectivă, fenomenul *spolia* devine o cheie de lectură indispensabilă pentru înțelegerea relației dintre cult, artă și cultură, precum și a felului în care arhitectura, ca discurs vizual, produce, conservă și reorganizează sens în epoca contemporană.

Cuvinte-cheie:

spolia; artă; palimpsest; vizual; recontextualizare; conversie; simbolică; sacru; profan; mobilitate; sens; cultură; vizuală; contemporană; putere; discurs; cunoaștere.

Biografie: Luchian (Tanana) Petruța-Iulia este absolventă a Facultății de Arte Vizuale și Design a Universității Naționale de Arte „George Enescu” din Iași (specializarea Istoria și Teoria Artei, 2024) și, în prezent, doctorandă în cadrul Scolii Doctorale UNAGE Iași. Activitatea sa îmbină cercetarea teoretică, critica de artă și analiza artelor vizuale, fiind autoare a numeroase cronici, eseuri și studii publicate în reviste culturale și platforme de specialitate (*Revista Timpul, Propagarta, Anastasis Review, Iașul Cultural*).

Deține competențe în interpretarea discursului vizual, documentare academică și redactare critică, la care se adaugă o formare profesională complementară în domeniul economic (expert contabil, auditor financiar, consultant fiscal, evaluator ANEVAR) și în domeniul dreptului, ce îi conferă un profil interdisciplinar bine conturat.

A susținut prezentări la conferințe și simpozioane naționale de istoria artei (ARTISTORIA, ITA#mix, ANASTASIS), abordând teme ce variază de la Antichitate, Antichitatea târzie și Evul Mediu până la modernitate și arta contemporană. Prin activitatea sa, urmărește aprofundarea analizei vizuale și integrarea în comunitatea profesională a Uniunii Artiștilor Plastici, Filiala Iași.

29. Irina Paraschiv — UNAGE Iași

Coord.: prof. univ. dr. Codrina Laura Ioniță

Vizibilitate codificată. Graficele lui Horia Bernea și memoria tensiunii artistice. Grila ca formă de rezistență tăcută

Prezentarea intitulată „*Vizibilitate codificată. Graficele lui Horia Bernea și memoria tensiunii artistice. Grila ca formă de rezistență tăcută*” investighează modul în care obiectul vizual cercetat – seria *Grafice de producție* realizată de Horia Bernea în anul 1969 – devine purtător al unei tensiuni simbolice între conformare și rezistență, între codificare și poeticitate.

Lucrarea pornește de la un document din arhiva Securității – raportul criticului de artă Richard Demarco din 1971 – și integrează această sursă ca punct de plecare pentru a analiza cum imaginea artistică poate acționa, în sens epistemologic și poetic, ca vector de sens și memorie critică într-un regim totalitar. Grila, element central în aceste lucrări, este interpretată ca structură afectivă și obiect meditativ, folosind perspective fenomenologice (Merleau-Ponty) și teorii recente din zona neo-materialismului și a filosofiei imaginii (Jane Bennett, Byung-Chul Han, etc).

Astfel, cercetarea propune o reflecție asupra capacității formelor vizuale de a genera rezistență tăcută și cunoaștere alternativă, printr-o articulare subtilă între gestul artistic și realitatea istorică a controlului ideologic. Obiectul cercetării devine el însuși agent activ într-un spațiu de confruntare simbolică.

Biografie: Doctorandă în cadrul Școlii Doctorale de Arte Vizuale, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași. Cercetarea sa actuală se concentrează asupra relației dintre artiștii plastici români și mecanismele de control ideologic ale regimului comunist, cu un accent special pe arhiva Securității și reconstituirea formelor de rezistență simbolică. Studiul explorează, printr-o abordare interdisciplinară, modurile în care imaginea artistică reflectă și înfruntă traumele istoriei recente. Interesele sale includ istoria recentă a artei, teoria vizuală, studiile de memorie și estetica politică.

30. IULIANA GHERMAN — UNAGE Iași

Coord.: prof. univ. dr. Atena-Elena Simionescu

Elucidarea identității culturale și universului polivalent în opera plasticianului Valeriu Herța

La afirmarea unei identități culturale în spațiul moldovenesc și transmiterea acesteia către lumea exterioară a contribuit creația graficianului contemporan – Valeriu Herța. Plasticianul este promotor al artei grafice și caligrafiei artistice din Republica Moldova.

Născut la 9 septembrie 1960 în comuna Bardar (Ialoveni), face studii în domeniul arhitecturii la Universitatea Tehnică din R. Moldova (1977-1982). Indiferent de faptul că face studiile ca arhitect, se manifestă în creativitatea sa ca grafician, având mai multe participări în expoziții personale și colective în Moldova, România, Lituania, Spania, SUA, Japonia și în alte țări. Debutul în activitatea artistică a fost reprezentativ prin arta ex-librisului, începând cu anul 1981 la vernisarea expoziției republicane de Grafică.

Cadrul conceptual al ex-librisului era conceput de V. Herța ca implementarea unor forme constructive, conform cerințelor de performanță și criteriilor convenționale. Prima expoziție personală a fost inaugurată la Muzeul Literaturii Române „Mihai Eminescu” din Iași în 1991. A doua expoziție personală, ce a avut un deosebit succes este organizată în Chișinău, la Biblioteca „Gheorghe Asachi”.

În creația polivalentă a lui Valeriu Herța, în afara ex-librisului, graficii de șevalet își face loc arta picturii tradiționale. Menționăm lucrările grafice semnate de artist: *El și Ea*, acvaforte

(1987), *Ex-libris*, mezzotinto (1999), *Roșu și Negru*, grafică pe calculator (2001), *Piramidă*, linogravură (2011), *Amintiri*, acvaforte (2017), *Metamorfoze* (2014), *Caligrafie*, hârtie, tuș (2018), *Spațiu și timp*, grafica digitală (2020) ș.a.

Recenta expoziție personală cu genericul „Între Alb și Negru” (grafică), expusă pe 27 noiembrie 2025 la Chișinău, în Centrul Expozițional „C. Brâncuși”, a beneficiat de un maxim interes și numeroase mențiuni din partea publicului. Operele prezentate relevă o explorare a contrastelor și echilibrului în dimensiunea graficii contemporane.

Este Membru al AIAP-UNESCO și Membru titular al Uniunii Artiștilor Plastici din R. Moldova. Pe lângă aprecierea criticilor, are multe premii din România și R. Moldova.